

**Територіальне управління
Державного бюро розслідувань,
розташоване у місті Києві**

РІЧНА ПРОГРАМА ДІЯЛЬНОСТІ

2019

Київ - 2019

ЗМІСТ

Загальні положення	3
Пріоритети роботи	6
Підслідність	8
Завдання, які необхідно виконати на етапі становлення (обсяг і послідовність їх реалізації).....	7
Завдання з основної діяльності, з урахуванням специфіки регіону, на територію якого поширюється діяльність Територіального управління	9
Заходи співпраці з громадськістю.....	21
Критерії виконання визначених завдань і пріоритетів.....	22

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

27 листопада 2018 року **Територіальне управління Державного бюро розслідувань, розташоване у місті Києві** (далі - Територіальне управління) розпочало здійснювати правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до підслідності Державного бюро розслідувань у кримінальних провадженнях, в яких фігурують вищі посадові особи держави, судді, правоохоронці та військовослужбовці.

07 грудня 2018 року наказом Державного бюро розслідувань (далі – Бюро) № 224 о/с за результатами конкурсного відбору призначений Директор Територіального управління – **Марчук Руслан Миколайович**.

Вже 12 грудня 2018 року слідчими Територіального управління, за оперативного супроводження співробітників Національної поліції України, затримано колишнього директора одного з державних підприємств Міністерства оборони України під час отримання неправомірної вигоди у розмірі 2000 доларів США, які затриманий вимагав передати йому за вплив на прийняття рішення щодо непризову на військову службу.

На даний час у кримінальному провадженні слідчими повідомлено про підозру у вчиненні злочину, передбаченому частиною 3 статті 369-2 Кримінального кодексу України (зловживання впливом), яку найближчим часом планується спрямувати до суду з обвинувальним актом.

20 грудня 2018 року слідчими Територіального управління, за оперативного супроводження Управління Служби безпеки України у Черкаській області, задокументовано факт одержання неправомірної вигоди, поєднаного з вимаганням, та затримано завідувача сектору організації запобігання нелегальної міграції, реадмісії та видворення в Соснівському районному відділі у місті Черкаси Управління Державної міграційної служби України в Черкаській області, який вимагав неправомірну вигоду, у розмірі 500 доларів США, від громадянки Російської Федерації за не видворення її за межі території України (депортації) та виготовлення їй посвідки на постійне проживання в Україні.

На даний час у кримінальному провадженні слідчими повідомлено про підозру у вчиненні злочину, передбаченому частиною 3 статті 368 Кримінального кодексу України (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою), яку найближчим часом планується спрямувати до суду з обвинувальним актом.

Так, слідчі Територіального управління розпочали перші кримінальні провадження, результатом яких стануть судові вироки.

Завдання для працівників Територіального управління, поставлене Директором Бюро Романом Трубою, – досягти ефективності у розкритті злочинів та здобути репутацію органу, що забезпечує невідворотність покарання для високопосадовців, які порушили закон.

Територіальне управління (скорочена назва – ТУ ДБР у м. Києві) входить у систему Бюро, утворене для виконання його завдань та функцій, основна з яких – здійснення досудового розслідування злочинів, вчинених вищими посадовими особами держави, суддями та працівниками правоохоронних органів, а також військовослужбовцями (військових злочинів).

Законом «Про Державне бюро розслідувань» (далі – Закон) визначено, що Територіальне управління поширює свою діяльність на місто Київ, Київську, Черкаську та Чернігівську області.

Загальна контактна інформація про Територіальне управління:

адреса: бульвар Лесі Українки, 26, місто Київ;

поштовий індекс: 01133;

телефон: +38 (068) 360 76 74

офіційний веб-портал: <https://dbr.gov.ua/ter/kyiv>.

Територіальне управління є юридичною особою (код ЄДРПОУ 42332040), має самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

Структура Територіального управління:

1. Керівництво:

Директор (загальне керівництво та організація роботи Територіального управління);

- перший заступник Директора (забезпечення діяльності підрозділів досудового розслідування);

- заступник Директора (забезпечення діяльності оперативних підрозділів та контроль за здійсненням заходів запобігання корупції відповідно до вимог антикорупційного законодавства серед працівників Територіального управління).

2. Слідчі підрозділи:

- перший слідчий відділ (відділ з розслідування злочинів у сфері службової діяльності та корупції);

- другий слідчий відділ (відділ з розслідування злочинів, вчинених працівниками правоохоронних органів та у сфері правосуддя);

- третій слідчий відділ (відділ з розслідування військових злочинів).

3. Оперативні підрозділи:

- відділ супроводження оперативними підрозділами досудових розслідувань;

- відділ оперативних розробок.

4. Інші:

- сектор документального забезпечення;
- сектор режимно-секретної роботи та захисту інформації;
- сектор організаційно-адміністративного та аналітичного забезпечення;
- сектор матеріально-технічного забезпечення;
- сектор договірної роботи та правового забезпечення;
- сектор кадрової роботи та державної служби;
- фінансово-економічний сектор;
- сектор внутрішнього контролю;
- спеціаліст по зв'язкам з громадськістю та засобами масової інформації

Серед важливих кроків, необхідних для побудови ефективної моделі роботи Бюро – внесення змін до законів України «Про Державне бюро розслідувань» та «Про оперативно-розшукову діяльність».

Так, серед повноважень Бюро визначено здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування злочинів, віднесених до підслідності Бюро.

Однак, у чинному Законі не регламентовані трудові відносини оперативних працівників Бюро; у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» серед підрозділів Бюро, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність визначено лише підрозділи внутрішньої безпеки та забезпечення особистої безпеки.

На розгляді у Верховній Раді перебуває проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань (зарєстрований 05.04.2018 за № 5395-д), у якому передбачено серед підрозділів Бюро, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність – оперативні та оперативно-технічні структурні одиниці.

На даний час, до прийняття вищезазначених змін у законодавстві, Територіальне управління позбавлене можливості налагоджувати спільну роботу слідчих та оперативних підрозділів, тому забезпечуватиме швидке, повне та неупереджене розслідування у кримінальних провадженнях за злочинами, підслідними Бюро та вчиненими на території міста Києва, Київської, Чернігівської та Черкаської областей; виконання вимог закону про невідворотність покарання за вчинене кримінальне правопорушення; відшкодування збитків, завданих кримінальними правопорушеннями силами працівників слідчих відділів Територіального управління у взаємодії та співпраці з іншими правоохоронними підрозділами, у складі яких діють оперативні підрозділи.

Таким чином, взаємодія та співпраця з іншими правоохоронними підрозділами, у складі яких діють оперативні підрозділи, на даному етапі, є прийнятною моделлю роботи для ефективного вирішення завдань Територіального управління.

ПРІОРИТЕТИ РОБОТИ

Упродовж липня 2018 року Фондом «Демократичні ініціативи» імені Лька Кучеріва на замовлення Програми розвитку ООН в Україні та у співпраці з Центром інформації про права людини проведено загальнонаціональне соціологічне опитування «Що українці знають і думають про права людини. Оцінка змін. 2018».

Предметом дослідження стали: сприйняття цінностей, на яких базуються права людини; сприйняття найбільш актуальних проблем у сфері прав людини; використання механізмів захисту прав людини; виявлення ефективних каналів інформування про права людини та механізмів освіти із прав людини.

Дослідження показує, що рівень активності, спрямованої на захист своїх прав, є доволі невисоким. Зокрема, з тих осіб, які відзначали, що вони стикалися із ситуаціями порушення своїх прав, 55% вказали, що вони ніколи не намагалися ці права захищати.

Основною причиною відмови від захисту своїх прав є зневіра в успішності такого захисту. Якщо розглядати лише тих осіб, які вказали, що вони стикалися із ситуаціями порушення власних прав, то майже 40% з них зазначили, що вважають це марною справою; на другому місці – брак коштів (про це заявили 20%).

Така оцінка має цілком реальне підґрунтя, оскільки за даними тих респондентів, які пробували захистити власні права, переважно такі спроби виявлялися марними. Зокрема, якщо розглядати лише тих осіб, які стикалися з порушенням власних прав і докладали зусилля для їх захисту, лише 34% вважають, що такий захист у більшості випадків був успішний, тоді як 66% зазначили, що у більшості випадків результати такої боротьби були незадовільними.

Як наслідок зневіри, серед способів захисту своїх прав українці намагаються використовувати і неправові методи, в тому числі протизаконні засоби захисту.

Варто окремо зазначити, що ці методи часто по суті підривають довіру до правових способів захисту. Адже, коли одна людина чесно йде до правоохоронного органу або суду для захисту, а інша використовує дружні стосунки з правоохоронцем, суддею чи дає їм хабар, то чесна людина не тільки перестає вірити в цей правовий механізм, а й зневірюється загалом у можливості захистити власні права в такий спосіб. Це примушує її надалі відмовитися від спроб захисту власних прав через неприйняття неправових методів або скористатися в майбутньому такими ж незаконними методами.

Так, щодо тих засобів, якими опитані намагалися захищати власні права, найчастіше згадували використання соціальних зв'язків, тобто родичів та знайомих (22% з тих респондентів, які вдавалися до захисту власних прав) та звернення до суду (20%). Також до першої шістки способів захисту прав потрапили звернення до правоохоронних органів (19%), звернення до адвоката

(17%), звернення до місцевих органів влади (15%) та звернення до прокуратури (10%). Найменше використовували звернення до міжнародних організацій, звернення до судів та звернення до політичних партій.

Бюро та, зокрема, Територіальне управління, своєю роботою повинні зламати ці стереотипи.

Наша місія - встановлення справедливості у суспільстві шляхом незалежного та всебічного розслідування злочинів задля притягнення винних до відповідальності, незважаючи на їхні посади, зв'язки та ресурси.

Ми прагнемо, щоб одним із результатів роботи Територіального управління у складі Бюро, стали високий рівень довіри з боку громадянського суспільства та авторитет України на міжнародній арені.

Так, для одержання заяв і повідомлень про злочини, досудове розслідування у яких здійснюють слідчі Територіального управління, відповідно до підслідності, визначеної Кримінальним процесуальним кодексом України, у Територіальному управлінні створено спеціальну телефонну лінію **+38 (068) 360 76 74** та забезпечено можливість подання таких заяв і повідомлень, у тому числі без зазначення прізвища, імені, по батькові (найменування) потерпілого або заявника телефоном; а також через офіційний веб-сайт Бюро та засобами електронного зв'язку: **<https://dbr.gov.ua/ter/kyiv>**.

Заяви чи повідомлення про злочини, в яких не зазначені прізвище, ім'я, по батькові (найменування) потерпілого або заявника, будуть розглянуті у Територіальному управлінні за умови, що відповідна інформація стосується конкретної особи або містить фактичні дані про вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину, які можуть бути перевірені.

Інші органи державної влади, отримавши інформацію про злочин, віднесений до підслідності Бюро, зобов'язані невідкладно внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових та негайно повідомити про це Директора Територіального управління.

З метою практичної реалізації громадянами України наданого їм Конституцією України права вносити в органи державної влади, пропозиції про поліпшення їх діяльності, забезпечення громадянам України можливості для участі в управлінні державними справами, для впливу на поліпшення роботи Територіального управління, для відстоювання своїх прав і законних інтересів та відновлення їх у разі порушення, у Територіальному управлінні організовано особистий прийом громадян керівництвом та посадовими особами структурних підрозділів Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Києві:

Директор Територіального управління **Марчук Руслан Миколайович** здійснює прийом громадян **у середу першого тижня місяця з 10⁰⁰ до 12⁰⁰;**

перший заступник Директора **Олійник Сергій Васильович** (з питань забезпечення діяльності підрозділів досудового розслідування) – **другого та четвертого четверга місяця з 10⁰⁰ до 12⁰⁰;**

заступник Директора Територіального управління **Мельников Олександр Леонідович** (з питань забезпечення діяльності оперативних підрозділів та здійснення контролю за виконанням заходів запобігання корупції, відповідно до вимог антикорупційного законодавства серед працівників Територіального управління) – **другого та третього вівторка місяця з 10⁰⁰ до 12⁰⁰.**

ПІДСЛІДНІСТЬ

Суб'єкти злочинів, досудове розслідування відносно яких здійснюють слідчі Територіального управління, визначені частиною четвертою статті 216 Кримінального процесуального кодексу України.

Бюро та Територіальне управління покликані запобігати, виявляти, припиняти, розкривати і розслідувати злочини, що вчинили:

I. Вищі посадові особи*:

- Президент України, повноваження якого припинено;
- Прем'єр-міністр України, член Кабінету Міністрів України, перший заступник та заступник міністра;
- Член Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення; Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України;
- Член Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України;
- Голова Фонду державного майна України, його перший заступник та заступник;
- член Центральної виборчої комісії;
- народний депутат України;
- Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
- Генеральний прокурор України, його перший заступник та заступник;
- Директор Національного антикорупційного бюро України;
- Голова Національного банку України, його перший заступник та заступник;
- Секретар Ради національної безпеки і оборони України, його перший заступник та заступник;
- Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим, його перший заступник та заступник;
- Радник або помічник Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України;
- суддя;
- працівник правоохоронного органу;
- особа, посада якої належить до категорії «А».

*крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності Національного антикорупційного Бюро України.

II. Службові особи НАБУ та САП*:

- службові особи Національного антикорупційного бюро України;
- заступник Генерального прокурора - керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
- інші прокурори Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

*крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю НАБУ.

III. Особи, які вчинили військові злочини, крім передбачених статті 422 Кримінального кодексу України.

ЗАВДАННЯ, ЯКІ НЕОБХІДНО ВИКОНАТИ НА ЕТАПІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ (ОБСЯГ І ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ)

Організація роботи та матеріально-технічне забезпечення

Для роботи Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Києві, вирішені питання адміністративного, матеріально-технічного та кадрового характеру; слідчі, оперативні підрозділи, державні службовці розпочали виконувати службові обов'язки.

Визначено місце розташування адміністративної будівлі Територіального управління за адресою: **місто Київ, бульвар Лесі Українки, 26**; стан зазначеного приміщення приведено до належних умов праці, поставлені необхідні матеріально-технічні засоби (меблі, комп'ютерна та офісна техніка, канцелярське приладдя, тощо); вживаються заходи щодо забезпечення охорони державної таємниці та інформації з обмеженим доступом.

Одним з завдань упродовж 2019 року є вирішення питання розташування адміністративних одиниць Територіального управління в регіонах, з урахуванням того, що Територіальне управління поширює свою діяльність на територію міста Києва, Київську, Чернігівську та Черкаську області.

Так, з метою забезпечення належної організації роботи та виконання завдань Державного бюро розслідувань, необхідно відкрити та облаштувати робочі кабінети у Чернігівській та Черкаській областях, які є територіально віддаленими від основного місця розташування приміщення Територіального управління. Територіальним управлінням планується використовувати зазначені робочі кабінети для роботи слідчих, оперативних працівників, що забезпечить оперативне реагування та належне відпрацювання першочергових слідчих дій за злочинами, вчиненими на території Чернігівської та Черкаської областей.

Формування команди професійних, мотивованих співробітників

Завершена організаційна робота з призначення на посади слідчих; відносно працівників Територіального управління проведені спеціальні

перевірки відповідно до Закону України «Про корупцію» та Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 171.

Всі співробітники Територіального управління пройшли психофізіологічні дослідження із застосуванням поліграфа.

На даний час у Територіальному управлінні працюють 26 слідчих.

Одне з ключових завдань Територіального управління – це створення команди мотивованих і цілеспрямованих професіоналів, відібраних під час відкритих конкурсів в Бюро з-поміж фахівців інших державних установ, приватних організацій, молодих спеціалістів, а також забезпечення розвитку кадрового потенціалу і створення комфортних умов праці.

В основі нашого підходу до формування команди – спільні цінності, які об'єднують працівників Територіального управління. Реалізація цих цінностей у повсякденній діяльності дозволить забезпечити ефективну роботу, внутрішню комунікацію та конструктивну атмосферу у колективі. Зазначені принципи роботи у свою чергу допоможуть досягти максимальної ефективності виконання покладених на Територіальне управління завдань.

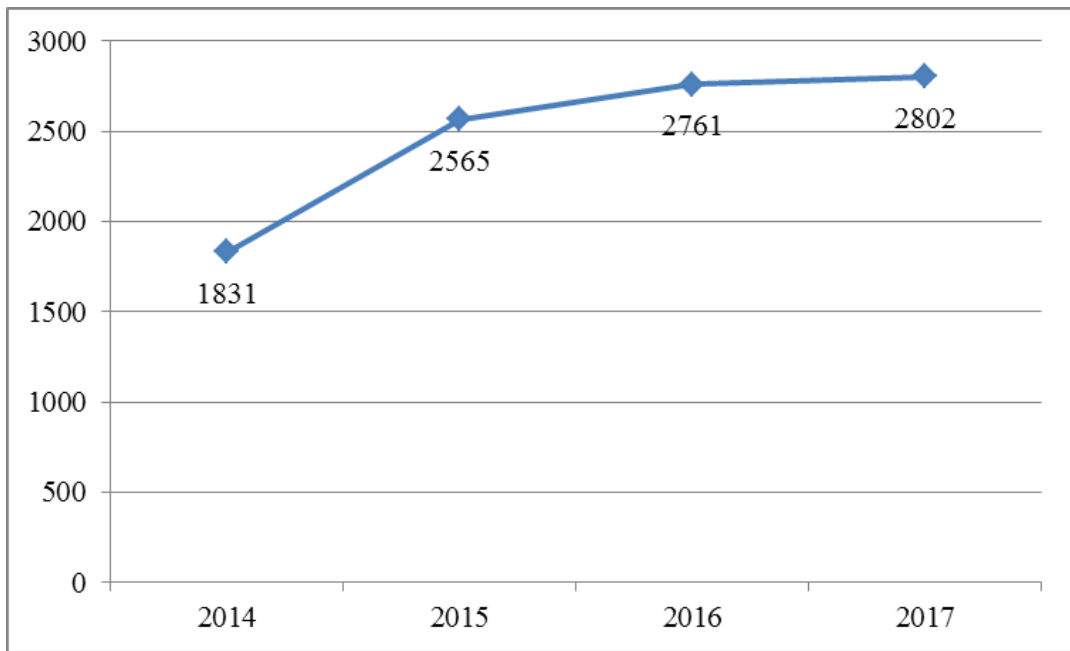
Основними цінностями команди Територіального управління є: доброчесність; професійність; рішучість та відповідальність; командна робота та рівність можливостей.

Широка підслідність кримінальних правопорушень, досудове слідство у яких здійснюють слідчі Бюро та значна територія, на яку поширює свою діяльність Територіальне управління, дає підстави прогнозувати, що навантаження за кількістю кримінальних проваджень на одного слідчого буде значним.

Відповідно до Перехідних положень Закону, у найближчий час до підслідності Бюро перейдуть кримінальні провадження, розпочаті слідчими органів прокуратури.

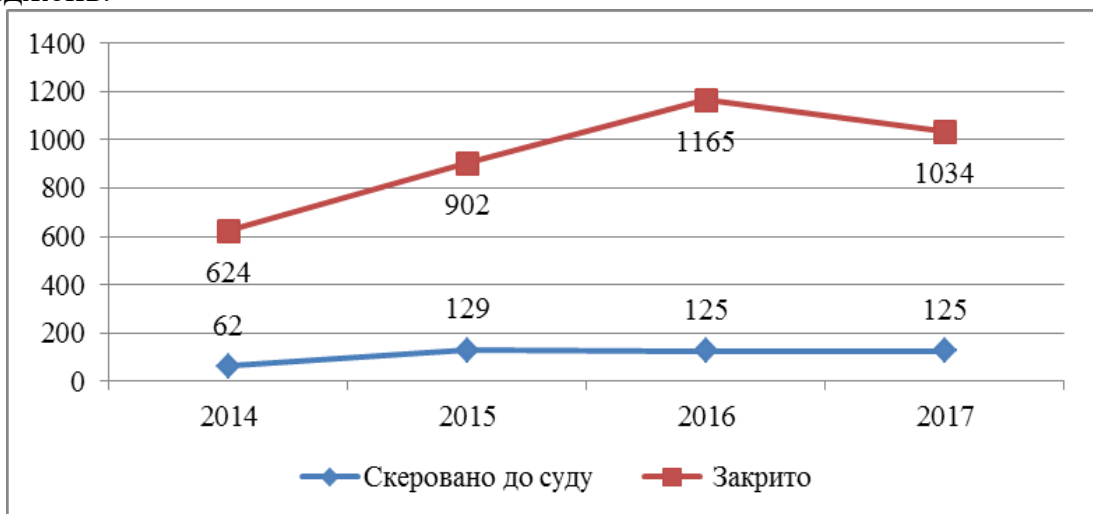
З метою орієнтування, Територіальним управлінням проаналізовано навантаження за кількістю кримінальних проваджень, які перебувають у провадженні слідчих прокуратур міста Києва, Київської, Черкаської та Чернігівської областей, а також їх результативність.

Так, слід констатувати наявність сталої тенденції до збільшення загальної кількості кримінальних проваджень у слідчих прокуратур протягом останніх років. Для прикладу, упродовж 6 місяців кожного з 2014-2017 років, загальна кількість кримінальних проваджень, підслідних слідчим прокуратур міста Києва, Київської, Черкаської та Чернігівської областей складала: у 2014 році – 1831, у 2015 році – 2565, у 2016 році – 2761, у 2017 році – 2802 кримінальні провадження відповідно.

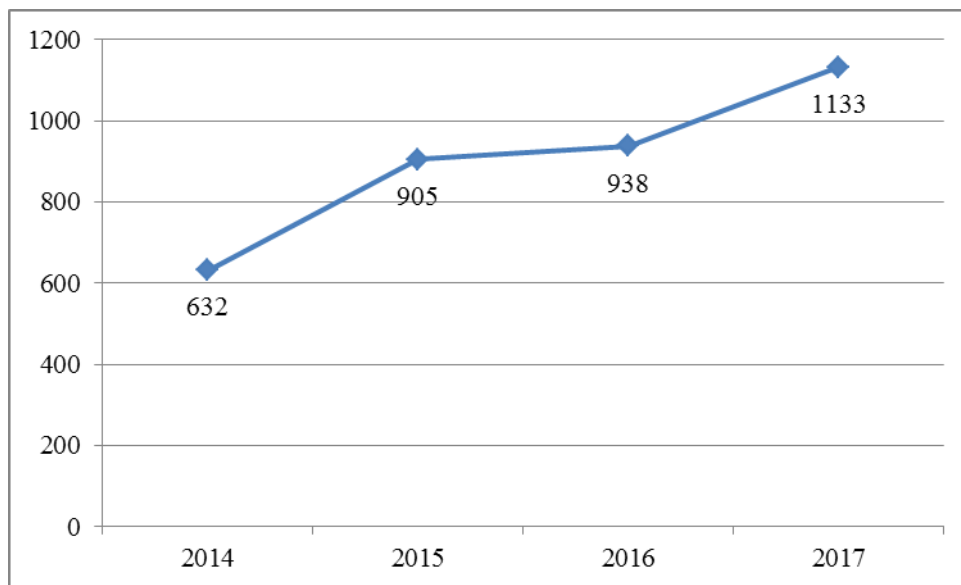
Мал. 1. Загальна кількість кримінальних проваджень, які розслідувалися слідчими прокуратур міста Києва, Київської, Чернігівської, Черкаської областей за період 6 місяців 2014-2017 років (кожного).

При цьому, кількість закінчених кримінальних проваджень має відхилення від зростаючої тенденції. Зокрема, кількість скерованих до суду кримінальних проваджень після зростання з 62 у 2014 році до 129 у 2015 році, у 2016 році знизилась до 125 та упродовж 6 місяців 2017 року залишилася незмінною. У цей же час, кількість закритих кримінальних проваджень після зростання у 2014-2016 роках з 624 до 1165, у 2017 році знизилася до 1034 кримінальних проваджень.

Мал. 2. Кількість кримінальних проваджень, закінчених слідчими прокуратур міста Києва, Київської, Чернігівської, та Черкаської областей за період 6 місяців 2014-2017 років.

Разом з цим, залишок кримінальних проваджень має стійку тенденцію до збільшення. Так, на кінець червня 2014 року вказаний показник склав 632 кримінальні провадження, у 2015 році – 905, у 2016 році – 938, у 2017 році – 1133.

Мал. 3. Залишок кримінальних проваджень, підслідних слідчим прокуратур міста Києва, Київської, Чернігівської та Черкаської областей на кінець 6 місячного періоду 2014-2017 роках.

Відповідно до інформацій регіональних прокуратур станом на 01.10.2018 у провадженні слідчих прокуратур перебувало 538 (Київська – 290, Черкаська – 26, Чернігівська – 17, місто Київ – 205) кримінальних проваджень, які **підслідні Бюро**.

Необхідно зазначити, що у вказані вище показники не враховано статистичні дані про кількість кримінальних проваджень зазначеної категорії, які тимчасово розслідуються іншими органами досудового розслідування, підслідність у яких визначалась керівниками прокуратур відповідно до пункту 1 Розділу XI «Перехідних положень» Кримінального процесуального кодексу України.

Так, до прикладу, тільки в місті Києві слідчими органами Національної поліції України здійснюється досудове розслідування у понад 50 кримінальних провадженнях за фактами постановлення суддями завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови.

Таким чином, за наявної штатної чисельності **прогнозована кількість розслідуваних кримінальних проваджень** на слідчих Територіального

управління складе понад 200 кримінальних проваджень на 1 слідчого, що у свою чергу свідчить про нагальну потребу у збільшенні штатної чисельності Територіального управління.

Враховуючи викладене, з метою ефективної організації діяльності Територіального управління, дотримання законності при здійсненні досудового розслідування у кримінальних провадженнях та належного виконання покладених на Територіальне управління завдань та функцій в цілому, на виконання пункту 4 статті 3 Закону, Директором Територіального управління спрямовано Директору Бюро пропозиції щодо структури та штатної чисельності Територіального управління.

Залишаються невирішеними правові підстави призначення на посади працівників оперативних підрозділів. Нажаль, у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» серед підрозділів Бюро, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, визначено лише підрозділи внутрішньої безпеки.

Навчання і розвиток працівників Територіального управління

Працівники Територіального управління мають бути не просто професіоналами своєї справи, а постійно набувати нових знань та навичок, щоб розкривати злочини та запобігати злочинним діянням осіб, підслідних Бюро.

З метою оволодіння сучасними методами проведення розслідувань та здійснення оперативно-розшукової діяльності, із набуттям практичних навичок у галузях криміналістики, економіки, інформаційних технологій, кримінології, судової експертизи, психології тощо, Територіальним управлінням планується забезпечити впродовж 2019 року безперервний професійний розвиток працівників за різними програмами навчання.

З перших днів призначення слідчих Територіального управління, які не мають відповідного досвіду роботи, за підтримки Ради Європи, на базі Національної академії прокуратури України, організовано тренінг з питань організації роботи слідчих Бюро.

Впровадження європейських стандартів у роботу працівників Територіального управління на основі захисту прав і свобод людини, з дотриманням принципів рівності та взаємоповаги – основний постулат у повсякденній роботі наших працівників.

Протягом 2019 року розроблятимуться програми підвищення кваліфікації, перепідготовки та спеціальні програми підвищення кваліфікації для слідчих. Працівники Територіального управління перейматимуть кращі світові практики у боротьбі з топ-злочинністю та досвід колег з-за кордону.

Для запобігання корупційним проявам серед працівників Територіального управління Директором Територіального управління призначено відповідальну особу - заступника Директора - Мельникова Олександра Леонідовича, на якого покладено контроль за здійсненням заходів запобігання корупції відповідно до вимог антикорупційного законодавства.

З метою прийняття рішення щодо планування кар'єри державних службовців, виявлення потреби у професійному навчанні та визначення якості виконання поставлених завдань, у листопаді – грудні 2019 року, на підставі ключових показників, проводитиметься оцінювання державних службовців Територіального управління.

Розробка ІТ-інфраструктури та кібербезпека

Одним із пріоритетів на етапі розвитку Територіального управління буде побудова сучасної ІТ-інфраструктури, що забезпечить ефективну роботу Територіального управління.

Для виконання повноважень щодо здійснення досудових розслідувань керівники органів досудового розслідування та слідчі Територіального управління отримали доступ до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

З метою належного виконання повноважень Бюро, Територіальному управлінню необхідно пройти низку процедур, які дозволять забезпечити доступ до інформаційних систем органів державної влади згідно із затвердженим Кабінетом Міністрів України переліком таких баз даних.

Окрема увага приділятиметься захисту баз даних, кібербезпеці всіх ІТ-процесів у Територіальному управлінні. Зокрема, враховуватимуться стандарти безпечного налаштування баз даних, операційних систем, корпоративної мережі Бюро і Територіального управління та її елементів, захист серверів та баз даних, виявлення та попередження вторгнень до комп'ютерної системи Територіального управління, керування ризиками кібербезпеки, парольна політика, стандарти керування обліковими записами в інформаційних системах Територіального управління тощо.

Завдання з основної діяльності з урахуванням специфіки регіону, на територію якого поширює свою діяльність Територіальне управління

Для реалізації завдань Бюро, а саме запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, віднесених до підслідності Бюро, у Територіальному управлінні згідно з організаційною структурою працюють три слідчих відділи:

- перший слідчий відділ (відділ з розслідування злочинів у сфері службової діяльності та корупції);
- другий слідчий відділ (відділ з розслідування злочинів, вчинених працівниками правоохоронних органів та у сфері правосуддя);
- третій слідчий відділ (відділ з розслідування військових злочинів).

Працівники Територіального управління в щоденній роботі виконуватимуть наступні завдання:

1. Запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до підслідності Бюро, вчинених на території міста Києва, Київської, Черкаської та Чернігівської областей.

2. Здійснення відповідними працівниками Територіального управління оперативно-розшукової діяльності на підставах та в порядку, встановлених законодавством.

3. Розшук осіб, які переховуються від слідства та суду за вчинення злочинів, розслідування яких віднесено до підслідності Бюро.

4. Проведення ефективної роботи гласних і негласних штатних та позаштатних працівників на підставах та в порядку, встановлених Законом, дотримуючись умов добровільності і конфіденційності цих відносин.

5. Вжиття заходів щодо відшкодування завданих злочинами збитків і шкоди, а також заходів для повернення в Україну з-за кордону коштів та іншого майна, одержаних внаслідок вчинення злочинів, віднесених до підслідності Бюро.

6. Організація виконання запитів про надання правової допомоги, які надійшли від компетентних органів іноземних держав.

7. Забезпечення додержання режиму захищеної законом таємниці та іншої інформації з обмеженим доступом, а також визначеного законом порядку оприлюднення та надання доступу до публічної інформації.

Окрім цього, у Територіальному управлінні систематично здійснюватимуться інформаційно-аналітичні заходи щодо встановлення системних причин та умов проявів організованої злочинності та інших видів злочинності, протидію яким віднесено до компетенції Бюро, вживатимуться заходи до їх усунення.

Розслідування злочинів у сфері службової діяльності та корупції

Запобігання та протидія корупції залишається однією з найгостріших проблем сучасного етапу українського державотворення. Така ситуація зумовлена насамперед малоефективним поступом на шляху руйнування корупційних схем.

Нещодавно прийняті антикорупційні закони заклали фундамент і засвідчили світові намір України рухатися у бік реформ. Одним з практичних кроків, спрямованих на виконання положень нових антикорупційних законів, що забезпечить покарання причетних до корупційних схем стало створення Бюро.

Поряд із реальним несприйняттям проявів корупції серед населення України, вивчення статистичних даних кількості кримінальних правопорушень за окремими видами корупційних злочинів, зареєстрованих упродовж останніх років, свідчить про відсутність тенденції до зниження рівня корупції в Україні.

Отже, за статистикою Генеральної прокуратури України, у 2017 році правоохоронцями виявлено 19234 корупційних правопорушень, що значно більше за кількість виявлених злочинів цієї категорії порівняно з попередніми

роками (у 2016 році - 14820, у 2013 році - 16586, у 2010 році - 17980, у 2009 році - 17648).

Зросла кількість зареєстрованих фактів вчинення кримінальних правопорушень, передбачених статтею 365 Кримінального кодексу України (перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу). Так, у 2017 році зареєстровано - 2032 злочинів; у 2016 році - 1140; у 2013 році - 1525.

Досліджуючи кількість вчинених на території міста Києва, Київської, Черкаської та Чернігівської областей злочинів у сфері службової та професійної діяльності, зареєстрованих у 2018 році, у порівнянні з минулими роками, слід відзначити збільшення їх кількості у місті Києві на 25% та Черкаській області на 7%.

Завдання для працівників першого слідчого відділу Територіального управління у 2019 році – є принципова, послідовна та ефективна боротьба з кримінальними корупційними правопорушеннями, підслідними Бюро, передбаченими статтями 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 Кримінального кодексу України (у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем), а також злочинами, передбаченими статтями 368 - 369-2 Кримінального кодексу України (крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності Національного антикорупційного Бюро України).

Розслідування злочинів, вчинених працівниками правоохоронних органів

Майже 20 % кримінальних проваджень, розпочатих слідчими органів прокуратури, які відповідно до Перехідних положень Закону, у найближчий час перейдуть до підслідності Бюро, розпочаті за заявами громадян про факти катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність поводження зі сторони працівників правоохоронних органів, з врахуванням практики Європейського суду з прав людини у справах проти України, у яких судом констатовано порушення статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод «Заборона катування».

Більше половини звернень українців до Європейського суду з прав людини стосується невиконання рішень національних судів, а також порушень, що виникають у роботі правоохоронців.

Провівши аналіз змісту заяв і повідомлень, які надійшли до Територіального управління з початку його роботи (з 27.11.2018) констатуємо, що майже 70% з них на протиправні дії правоохоронців, зокрема серед них: спричинення тілесних ушкоджень, катування та жорстоке поводження тощо.

Звертає увагу той факт, що майже 40 % звернень, які надійшли до Територіального управління на неправомірні дії правоохоронців, – це повідомлення про невиконання рішення, ухвали, постанови суду, що є

неприпустимим у діяльності правоохоронних органів та потребує відповідної реакції з боку працівників Територіального управління.

На сьогодні, на жаль, кількість кримінальних проваджень за фактами катувань та жорстокого поводження, сумарно за статтями 127 та 365 (частина 2) Кримінального кодексу України, що направляються до суду з обвинувальним актом, є надзвичайно малою. Протягом останніх 5 років цей показник не перевищує 3 % від кількості порушених проваджень (2013 – 1,7 %, 2014 – 1,6 %, 2015 – 1,90 %, 2016 – 3 %, 2017 – 2,7 %).

Безкарність є однією з ключових причин існування катувань та жорстокого поводження в діяльності правоохоронців.

Серед основних причин безкарності правоохоронців за вчинення катувань, які сприяють існуванню цього явища в Україні, можна віднести відсутність ефективного механізму розслідування катувань та застосування національними судами надзвичайно м'яких покарань, або ж взагалі звільнення винних у катуваннях осіб від відповідальності тощо.

На невідповідність практики досудового слідства стандартам ефективного розслідування неодноразово вказував й Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях проти України (наприклад, рішення ЄСПЛ «Сізарєв проти України», «Карабет та інші проти України», «Тесленко проти України»).

Особа, яка є потерпілою від незаконних дій правоохоронців, вчинених на території міста Києва, Київської, Чернігівської та Черкаської областей або хто дізнається, що таке трапилось, повинен негайно звертатись до Територіального управління.

Серед завдань для слідчих другого слідчого відділу Територіального управління – швидке та негайне реагування на повідомлення про вчинення кримінального правопорушення правоохоронцями; ретельне та ефективне розслідування таких фактів. Упродовж 2019 року слідчі Територіального управління спрямують до суду перші обвинувальні акти за злочинами, вчиненими правоохоронцями.

Розслідування злочинів у сфері правосуддя

За даними Генеральної прокуратури України у 2017 році в Україні за статтею 375 Кримінального кодексу України щодо винесення суддею неправосудного рішення винесено лише один вирок.

Як наслідок – суспільство судам не довіряє і рівень недовіри високий.

За даними соціологічних опитувань у 2017 році судам повністю довіряло всього 0,5 % людей, а частково – 6,5 %.

За даними Центру Економічної Стратегії (Center for Economic Strategy) нестача довіри до суду займає друге місце серед перешкод на шляху до іноземних інвестицій – одразу після корупції.

Незважаючи на невеликий проміжок часу з початку роботи Територіального управління, до Єдиного реєстру досудових розслідувань вже внесено відомості за фактом постановлення суддею завідомо неправосудного

рішення та слідчими другого слідчого відділу проводиться досудове розслідування.

Довести, що суддею постановлено завідомо неправосудне рішення, ухвала або постанова у тих випадках, коли даний факт мав місце і це зроблено зі злочинним умислом, або внаслідок певних корупційних дій - серед завдань для слідчих другого слідчого відділу Територіального управління.

Розслідування військових злочинів

Корупція в секторі безпеки є однією з ключових загроз національній безпеці, адже недоброчесність та корумпованість людей у погонах підривають рівень довіри суспільства і міжнародних інституцій до всього силового блоку України, не дозволяють ефективно забезпечувати безпеку громадян, загрожують демократичному врядуванню та фундаментальним принципам існування держави в сучасному світі, а отже, посилюють внутрішню вразливість держави до впливу потенційних викликів безпеки.

Як свідчить практика, саме державний сектор безпеки є особливо вразливим до різних корупційних махінацій, передусім внаслідок своєї «закритості» від прямого громадського контролю, а також з огляду на обмежений доступ до інформації щодо життєдіяльності останнього.

У сучасних демократичних суспільствах вже започаткована й ефективно функціонує певна система заходів боротьби з корупцією у секторі безпеки, яка побудована на невідворотності відповідальності за вчинення будь-яких корупційних злочинів, незважаючи на час і персоналії.

Для працівників Територіального управління особливого значення набуває напрямок роботи у боротьбі з корупцією у секторі безпеки.

Так, на території міста Києва, Київської, Черкаської та Чернігівської областей, на які поширює свою діяльність Територіальне управління, знаходяться органи військового управління, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, заклади освіти та інші підрозділи Міністерства оборони України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України та інших військових формувань.

Витрати на безпеку й оборону в Україні зросли до 5 % ВВП, що складає 212 млрд. гривень, а отже відомості про їх нецільове використання, не повинні залишитись поза увагою працівників Територіального управління.

Найбільша кількість військових підрозділів розташована на території міста Києва, Київської та Чернігівської областей, дещо менша на території Черкаської області.

Відповідно до статистичної інформації Генеральної прокуратури за 2017 рік, упродовж року Військовими прокуратурами (ВП Центрального регіону, ВП Київського гарнізону, ВП Дарницького гарнізону, ВП Білоцерківського гарнізону, ВП Чернігівського гарнізону, ВП Деснянського гарнізону, ВП Черкаського гарнізону) зареєстровано в Єдиному реєстрі досудових розслідувань близько 870 кримінальних проваджень за фактами

вчинення військових злочинів (6% особливо тяжкі, 71% тяжких, 19% середньої тяжкості та 4% невеликої тяжкості).

Провівши аналіз внесених відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань за фактами вчинення злочинів у військовій сфері, з початку роботи Територіального управління, слід констатувати, що їх причиною є низький рівень дисципліни військовослужбовців.

Так, на даний час у провадженні третього слідчого відділу Територіального управління перебуває понад 50 кримінальних проваджень за фактами самовільного залишення військової частини або місця служби військовослужбовцями, зареєстровані за статтями 407, 408 Кримінального кодексу України. Злочини цієї категорії не будуть залишені поза увагою Територіального управління, оскільки підривають безпеку та обороноздатність держави.

Отже, розслідування злочинів у військовій сфері на високому професійному рівні – є одним з пріоритетних напрямків роботи Територіального управління та завданням для слідчих третього слідчого відділу.

Взаємодія Територіального управління з іншими правоохоронними органами та державними органами

Основою результативної діяльності Територіального управління є взаємодія та співпраця з іншими правоохоронними органами, у складі яких діють оперативні підрозділи:

- Національна поліція України – підрозділи кримінальної та спеціальної поліції, внутрішньої безпеки; захисту економіки;

- Служба безпеки України – контррозвідка, військова контррозвідка, спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, оперативно-технічні підрозділи, підрозділи внутрішньої безпеки, оперативного документування, боротьби з тероризмом;

- Служба зовнішньої розвідки України – агентурна розвідка, оперативно-технічні підрозділи, підрозділи власної безпеки;

- Державна прикордонна служби України – розвідувальні органи спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону (агентурна розвідка, підрозділи оперативно-технічні, власної безпеки), оперативно-розшукові підрозділи відповідно спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону та його територіальних органів, підрозділи з охорони державного кордону органів охорони державного кордону та Морської охорони, забезпечення внутрішньої безпеки, забезпечення власної безпеки, оперативного документування та оперативно-технічними;

- органи доходів і зборів – оперативні підрозділи податкової міліції і підрозділи, які ведуть боротьбу з контрабандою;

- органи і установи виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України;
- розвідувальний орган Міністерства оборони України – оперативні, оперативно-технічні підрозділи, підрозділи власної безпеки;
- Національне антикорупційне бюро України – детективи, оперативно-технічні підрозділи, підрозділи внутрішнього контролю.

Ефективній роботі Територіального управління сприятиме конструктивна співпраця з іншими державними органами, які діють на території, на яку поширює свою діяльність Територіальне управління, зокрема прокуратурами м. Києва, Київської, Чернігівської та Черкаської областей, Державною службою фінансового моніторингу України, Рахунковою палатою України, територіальними органами Державної фіскальної служби України, військовою службою правопорядку Міністерства оборони України, відповідними регіональними управліннями Державної прикордонної служби України, іншими органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськими організаціями.

Основою взаємодії мають бути принципи верховенства права, законності, неупередженості, незалежності кожного з органів, невтручання в діяльність один одного з питань реалізації законодавчо закріплених за ними функцій та повноважень.

Реалізація взаємодії відбуватиметься у таких формах:

- обмін інформацією та відомостями, необхідними для виконання завдань та реалізації повноважень, в тому числі отримання інформації, яка може в подальшому стати підставою до початку досудового розслідування, а також слугувати доказами у вже розпочатих кримінальних провадженнях;
- проведення спільних спецоперацій щодо документування протиправної діяльності суб'єктів віднесених до підслідності Бюро (до моменту призначення на посади оперативних працівників Територіального управління);
- проведення спільних інформаційно-аналітичних заходів, досліджень, інформаційних кампаній;
- інші форми взаємодії, які не суперечать чинному законодавству.

Обмін оперативною інформацією між Територіальним управлінням та Національним антикорупційним бюро України, органами внутрішніх справ, органами Національної поліції України, Службою безпеки України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, щодо спільних заходів та з іншими державними органами, які відповідно до закону здійснюють оперативно-розшукову діяльність, здійснюється за письмовим розпорядженням Директора Територіального управління.

ЗАХОДИ СПІВПРАЦІ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Одним із основних принципів роботи Територіального управління буде відкритість і прозорість діяльності для суспільства та демократичного цивільного контролю, підзвітності і підконтрольності визначеним законом державним органам. Територіальне управління діє гласно тією мірою, що не порушує права і свободи людини і громадянина, не суперечить вимогам кримінального процесуального законодавства та законодавства про державну таємницю.

Комунікація Територіального управління з громадянським суспільством буде відбуватись у таких напрямках:

1. Висвітлення діяльності Територіального управління на офіційному веб-сайті, сторінках в соціальних мережах за допомогою заяв, коментарів, роз'яснень, інфографіки, презентацій, відео та фотоматеріалів тощо.

2. Надання інформації, розпорядником якої є Територіальне управління, згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації».

3. Зустрічі керівництва Територіального управління з провідними експертами, активістами, лідерами громадської думки, участь у роботі круглих столів, дискусій.

4. Комунікація керівництва Територіального управління зі ЗМІ за допомогою надання коментарів або інтерв'ю для ЗМІ, участі у брифінгах, прес-конференціях тощо.

5. Проведення публічних лекцій, виступів та дискусій для всіх зацікавлених аудиторій, у тому числі студентів юридичних факультетів.

6. Залучення представників ЗМІ до проведення комунікаційних кампаній Територіального управління з населенням регіону з метою утвердження авторитету держави, зміцнення правопорядку та законності, зокрема, під час формування підрозділів та добору працівників на службу до Територіального управління.

Інші форми комунікації з громадськістю:

- організація та забезпечення проведення керівництвом Територіального управління особистого прийому громадян;

- впровадження та забезпечення функціонування телефону «гарячої лінії» та електронної пошти Територіального управління для отримання повідомлень про скоєння кримінальних правопорушень, підслідних Бюро, а також тих, що готуються;

- виконання вимог законодавства щодо забезпечення демократичного цивільного контролю за діяльністю Територіального управління.

КРИТЕРІЇ ВИКОНАННЯ ВИЗНАЧЕНИХ ЗАВДАНЬ ТА ПРІОРИТЕТІВ

Критеріями оцінки ефективності діяльності Територіального управління з питань виконання покладених на Бюро завдань щодо запобігання, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції, є інформація, яка міститься у звіті про діяльність Територіального управління, зокрема:

1. Статистичні дані про результати діяльності з обов'язковим зазначенням таких відомостей:

а) кількість зареєстрованих Територіальним управлінням заяв і повідомлень про злочини, віднесені до підслідності Бюро;

б) кількість оперативно-розшукових справ, заведених у Територіальному управлінні, та їх результативність;

в) кількість осіб, стосовно яких складено обвинувальні акти щодо вчинення ними злочинів, віднесених до підслідності Бюро;

г) кількість осіб, стосовно яких набрав законної сили обвинувальний вирок суду щодо вчинення ними злочинів, віднесених до підслідності Бюро;

г) кількість осіб, стосовно яких набрав законної сили виправдувальний вирок суду щодо вчинення ними відповідних злочинів;

д) відомості про розмір збитків і шкоди, завданих злочинами, віднесеними до підслідності Бюро, стан та обсяги їх відшкодування;

е) відомості про кошти та інше майно, одержані внаслідок вчинення злочинів, віднесених до підслідності Бюро, конфісковані за рішенням суду, а також кошти у розмірі вартості незаконно одержаних послуг чи пільг, стягнені на користь держави, та розпорядження ними;

є) відомості про кошти та інше майно, одержані внаслідок злочинів, віднесених до підслідності Бюро, які було повернуто в Україну з-за кордону, та розпорядження ними;

ж) відомості про арешт майна, конфіскацію предметів та доходів від злочинів, віднесених до підслідності Бюро, та розпорядження ними.

2. Стан взаємодії з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями.

3. Співпраця з державними органами, неурядовими організаціями іноземних держав та міжнародними організаціями в межах своєї компетенції;

4. Штат Територіального управління, кваліфікація та досвід його працівників, підвищення їхньої кваліфікації.

5. Діяльність підрозділу внутрішнього контролю Територіального управління, кількість повідомлень про вчинення правопорушень працівниками управління, результати їх розгляду, притягнення працівників до відповідальності.

6. Кошторис Територіального управління та його виконання.

7. Інші відомості щодо результатів діяльності Територіального управління та виконання покладених на нього обов'язків.